

Analysavdelningen
Enheten för energimarknader
Daniel Andersson

Kortsiktsprognos – våren 2014

Sammanfattning

Nedan följer en kort sammanfattning av respektive sektor i kortsiktsprognosen.

Bostad och servicesektorn

Den totala energianvändningen i sektorn bedöms minska något under prognosperioden

Energianvändningen för uppvärmning var relativt låg under 2012 på grund av den relativt varma vintern. Den temperaturkorrigerade energianvändningen för uppvärmning bedöms vara stabil under prognosåren 2013 - 2015.

Den temperaturkorrigerade fjärrvärmeanvändningen bedöms vara stabil under prognosperioden, till skillnad mot föregående kortsiktsprognos då den bedömdes minska något. I tidigare prognoser har bedömningen varit att fjärrvärmen ska tappa konkurrenskraft gentemot värmepumpar samt att energieffektiviserande åtgärder ska slå igenom i större utsträckning. Detta har dock inte skett och nu gör Energimyndigheten bedömningen att fjärrvärmeanvändningen kommer att vara stabil.

Biobränsleanvändningen förväntas öka under prognosperioden. Denna bedömning är densamma som i föregående kortsiktsprognos. I biobränsle ingår ved och pellets, men även flis och spån. Biobränsleanvändningen för uppvärmning har ökat mycket de senaste tio åren. Den ökade efterfrågan generellt på biobränsle de senaste 10 åren har inneburit vissa prisstegringar som gör att det inte längre är lika konkurrenskraftigt att välja biobränsle för uppvärmning som tidigare år. Men det är dock fortfarande konkurrenskraftigt jämfört med olja och direktverkande el. Många hushåll har redan konvenerat ifrån direktverkande el och olja men det finns en del kvar och vissa av dem kommer sannolikt att konvertera till biobränsle.

Användningen av olja och dieselbränsle i bostads- och servicesektorn förväntas fortsätta att minska under prognosperioden. Olja för uppvärmning är inte konkurrenskraftigt jämfört med andra uppvärmningsalternativ och bedöms därför fortsätta att minska.

Användningen av dieselbränsle för arbetsmaskiner de senaste 10 åren indikerar en svagt nedåtgående trend. Energimyndighetens bedömning är att denna kommer att fortsätta att minska. Det är i linje med de mer prognoser som görs för arbetsmaskiner i Energimyndighetens långsiktsprognoiser.

Användningen av hushållsel har haft en uppåtgående trend under de senaste årtiondena. Under 2000-talet har dock användningen planat ut. Under prognosperioden bedöms hushållselen vara stabil och uppgå till drygt 21 TWh för alla år i prognosperioden. Användningen av hushållsel påverkas av två motsatta trender. Å ena sidan går utvecklingen mot energieffektivare apparater vilket borde innebära en minskad energianvändning. Samtidigt ökar både antalet apparater i hushållen och antalet funktioner på många apparater, vilket motverkar effektiviseringstrenden.

Användningen av driftel beräknas uppgå till knappt 32 TWh år 2015. Detta är i nivå med vad användningen har varit under senare delen av 2000-talet bortsett från 2011 och framåt. Efter 2011 går driftelen ner något i förhållande till nivån i början av 2000-talet. Användningen av driftel påverkas liksom användningen av hushållsel av motsatta trender. Statistiken för användning av driftel är väldigt osäker och nedgången från 2011 och framåt ska därför bedömas med stor försiktighet. Användning av driftel beräknas som den återstående elanvändningen av total temperaturkorrigerad elanvändning, efter subtraktion av hushållsel och elvärme och prognoserna blir därför ostadiga med avseende på driftel.

Transportsektorn

Vårens transportprognos visar inte på några större justeringar jämfört med 2013 års höstprognos, utan fortsätter att hålla en ganska jämn energianvändning framöver, såväl för inrikes- som utrikestransporter.

Utrikestransporterna förväntas öka med 1,4 TWh medan **inrikestransporterna** antas minska med 0,9 TWh till år 2015. I helhet resulterar det till en prognostiserad ökad energianvändning med 0,4 TWh i hela transportsektorn, från 120,8 TWh år 2012 till 121,2 TWh under 2015.

Bensinvolymerna beräknas fortsätta minska under prognostiden med ca 6 procent mellan 2012 och 2015, vilket är en halverad minskning jämfört med föregående prognos och kan förklaras med en återhämtad nybilsförsäljning av bensinbilar samt ökade körsträckor för personbilsflottan.

Dieselanvändningen ökar under prognosperioden, dock marginellt, vilket delvis beror på antaganden om en något minskad nybilsförsäljning av dieselmotorbilar och en minskning för körsträckorna av den dieseldominerande godstrafiken.

Bantrafiken förväntas ligga på en jämn nivå under prognosperioden. Inrikes sjöfart och flyg väntas minska något medan utrikestransporterna ökar för både sjö- och luftfarten vilket främst beror på en förväntad ökning för BNP och export.

Den förnybara andelen i transportsektorn för 2012 beräknas till 11,8 procent. År 2013 uppgår andelen till 15,1 procent för att därefter minska till 13,5 procent år

2015. Den största bidragande anledningen till att andelen förnybart inte fortsätter att successivt öka är kvotpliktens införande den 1 maj 2014, och den förväntade fortsatta minskningen av tankad höginblandad etanol.

Kvotplikten innebär att 4,8 procent etanol ska blandas in i bensin under 2014 för att sedan höjas till 7 procent den 1 maj 2015. För dieseln gäller en låginblandningsvolym på 6 procent FAME och 3,5 procent HVO från och med 1 maj 2014 och framåt. Införandet av kvotplikten görs för att säkra en lägstanivå av biodrivmedel i transportsektorn, och kommer att innebära större biodrivmedelsmängder låginblandad FAME men framförallt etanol – trots de minskande bensinvolymer. HVO:ns utvecklingstakt på den svenska marknaden har varit mycket stor sedan introduktionen 2011 och enligt de antaganden som görs i prognosen kommer därför kvotplikten att ha en minskande effekt på de framtida volymer. HVO jämfört med om biodrivmedlet hade fått öka i marknadsmässig takt med den skattebefrielse drivmedlet haft. I och med kvotpliktens införande försvinner även skattereduktionen på låginblandad FAME och etanol, samt skattebefrielsen på HVO med inblandningar upp till 15 procent eftersom det inte är tillåtet att subventionera lagtvingande åtgärder. Att skattebefrielsen försvinner innebär att HVO, till skillnad från etanol och FAME, inte erhåller skattebefrielse för höginblandning vilket gör det föga troligt att det kommer förekomma HVO utöver den kvotpliktiga andelen på den svenska marknaden.

Industrisektorn

Under prognosperioden 2013-2015 bedöms energianvändningen öka och beräknas uppgå till 142 TWh år 2015, vilket är en ökning med knappt 3 TWh jämfört med 2012.

Under 2012 minskade industriproduktionen (förädlingsvärdet) för den totala industrin. Enligt Konjunkturinstitutets prognos bedöms produktionen minska under 2013 för att sedan öka 2014 och 2015. 2013 är nedskriven sedan förra prognosen och även ökningen av produktionen för 2014 och 2015 har skrivits ned sedan förra prognosen. Detta är den faktor, som tillsammans med historisk energianvändningen, enskilt mest påverkar prognosens utveckling av energianvändningen inom industrin.

Massa-och pappersindustrin har justerats ned och är 2015 åter uppe i samma energianvändning som 2012. Under 2013 har 4 pappersmaskiner stängts i Sverige och papperproduktionen har under 2013 minskat med 5 % (under 2007-2012 har produktionen minskat med 20%). Detta har lett till en minskad elanvändning inom branschen under 2013. Vissa bruk har/håller på att ställa om sin produktion från papper till förpackningsmaterial. Omställning pågår (enligt Skogsindustrierna) från mekanisk massaproduktion till mer kemisk massa, vilket kan leda till en ökad mängd avlutar och därmed en ökad andel egenproducerad el från massaindustrin. Avlutarna prognostiseras med en svagt ökande nivå under prognosperioden. Massaindustrin återhämtar sig svagt under 2013. Massapriset har höjts med 20 procent men en stark krona drar ned resultatet för svensk massaindustri.

Trävaruindustrin har stängt 2 sågverk i Sverige under 2013 och skogsindustrin ser en minskad efterfrågan av furu till träförädlingsindustrin. Produktionsvolymerna, som var låga i början av 2013, ökade igen de två sista kvartalen och produktionen förväntas öka igen under 2014. Prognostiserar därför en ökning under 2014 och 2015. Höga råvarukostnader och stark krona gör att det kan finnas osäkerheter i ökningen.

Gruvindustrin investerar och har en relativt god tillväxt med ökade produktionsvolymerna genom hela prognosperioden.

Järn- och stålindustrin minskar produktionsvolymerna under 2013 för att sedan öka något under resten av prognosperioden

Verkstadsindustrin minskar produktionsvolymerna under 2013 men återhämtar sig under åren 2014 och 2015. Elanvändningen, som är verkstadsindustrins främsta energibärare, ökar inte i samma takt som förädlingsvärdet för branschen.

Under 2012 och 2013 minskade förädlingsvärdet (och energianvändningen under 2012) för den totala tillverkningsindustrin. Till stor del beror minskningen på en viss tillbakagång inom de energiintensiva branscherna samt även till en mindre del av energieffektiviseringar. För 2013 bedöms produktionsvolymerna minska i de flesta branscherna främst p.g.a. konjunkturen inom vissa branscher och deras största exportmarknader. Försiktigare återhämtning än i tidigare prognos för prognosåren 2014/2015.

I prognosen över industrins energianvändning finns flera osäkerhetsfaktorer. Den viktigaste osäkerhetsfaktorn är prognosen över den branschvisa ekonomiska tillväxten. Dels är den en viktig drivkraft i prognosen över industrins energianvändning och dels är det svårt att förutsäga om och hur länge industrin kommer att fortsätta påverkas av den ekonomiska osäkerhet som råder i Europa idag.

Nedläggningar påverkar kortsiktsprognosens resultat men enbart aviserade nedläggningar tas hänsyn till, vilket oftast i tid sker tätt inpå nedläggning, därför omfattar prognosåren 2014/2015 få nedläggningar.

Tillförselsektorn

Nettoelproduktionen förväntas att öka under prognosperioden.

År 2012 uppgick elproduktionen från **vattenkraften** till 78 TWh, vilket är den tredje högsta noteringen någonsin. 2013 blev produktionen 60,8 TWh och för 2014 prognostiseras 64,2 TWh. Det är något lägre än normalårsproduktionen som är 67,2 TWh. Anledningen är förväntad minskning i tillrinningen pga. mindre snömängd som kan ge en försvagad vårflod. Även snösmältningen i lågland (skogsfloden) förväntas bli mindre än normalt.

Kärnkraftens nettoproduktion prognostiseras till 64,9 TWh år 2014 för att sedan öka till 68,2 TWh år 2015. Anledningen till ökningen mellan åren är att under

2014 är Oskarshamn 2 (638 MW) avställd till september månad och Ringhals 2 (865 MW) går med reducerad effekt till revisionen år 2015.

Vindkraftsproduktionen prognostiseras till 11,3 TWh år 2014 för att sedan öka till 12,5 TWh år 2015.

Elproduktionen från **kraftvärmeanläggningar i anslutning till fjärrvärmesystem** producerade 8,4 TWh under 2013. Under prognosåren 2014 och 2015 förväntas en liten ökning i produktionen.

Industriellt mottryck (kraftvärme i industrin) producerade 5,9 TWh under 2013 och den produktionen förväntas vara relativt konstant under prognosperioden.

År 2013 **nettoexporterade** Sverige 10,1TWh el. För 2014 bedöms motsvarande siffra vara 15,1 TWh och under år 2015 bedöms den vara 20,9 TWh. Anledningen är ökad elproduktion tillsammans med en relativt liten ökning i elanvändningen. Den stora elexporten år 2015 förutsätter dock normal produktion i vatten- och kärnkraftverken eftersom dessa kraftslag dominerar den svenska elproduktionen.

Användningen av **fjärrvärme** bedöms öka under prognosperioden. År 2012 uppgick den slutliga användningen av fjärrvärme till 54 TWh och prognosen för 2015 visar en användning på 55 TWh.